

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z PRZEDMIOTU EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA

Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa dla II etapu edukacyjnego klasa 8 szkoły podstawowej

Wymagania na poszczególne oceny				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Pierwsza pomoc				
Uczeń: - potrafi podać definicję pierwszej pomocy; - potrafi podać jakie znaczenie ma udzielanie pierwszej pomocy; - potrafi wymienić numery alarmowe; - umie dokonać oceny czy poszkodowany oddycha; - potrafi sprawdzić czy poszkodowany jest przytomny; - potrafi wymienić zastosowanie każdego ze środków znajdujących się w apteczce pierwszej pomocy; - umie podać definicję omdlenia; - wie co to jest krwotok; - potrafi wymienić rodzaje krwotoków; - potrafi podać definicję wstrząsu pourazowego; - podaje definicje złamania, skręcenia, więzadła, unieruchomienia; - wie co to jest oparzenie;	Uczeń: - wie, kogo określa się mianem osoby poszkodowanej; - umie podać poprawną treść wezwania pomocy; - potrafi prawidłowo wymienić warunki stworzenia bezpieczeństwa w miejscu zdarzenia; - potrafi wezwać odpowiednią pomoc; - potrafi wymienić przyczyny zasląbnięć i utraty przytomności; - umie wymienić najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego; - poprawnie udrażnia drogi oddechowe osoby poszkodowanej; - uzasadnia konieczność opatrzywania ran - wie, w jaki sposób ochronić się przed zakażeniem; - wie, jak należy postąpić w przypadku skaleczeń i zranień; - potrafi krótko	Uczeń: - potrafi wymienić środki ochrony indywidualnej podczas akcji ratunkowej; - potrafi poprawnie rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej; - omawia poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego; - omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku m.in. komunikacyjnego - opisuje podstawowe techniki podnoszenia i odciągania poszkodowanych m.in. w miejscu wypadku drogowego; - systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej; - wymienia najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych; - wyjaśnia sposoby zapobiegania zakażeniom - zna zasady postępowania	Uczeń: - potrafi omówić zasady aseptycznego i bezpiecznego postępowania ratownika; - umie przeprowadzić badanie kompleksowe poszkodowanego - potrafi ułożyć poszkodowanego nieprzytomnego w pozycji ustalonej bocznej – bezpiecznej; - umie przeprowadzić resuscytację u dorosłego, dziecka i niemowlęcia; - potrafi wykonać opatrunek dłoni, łokcia, barku, uda; - poprawnie posługuje się chustą trójkątną w przypadku opatrzywania ran kończyn; - umie zatamować krwotok zewnętrzny za pomocą opatrunku; - wie kiedy stosuje się opatrunek uciskowy; - potrafi zastosować opatrunek uciskowy; - umie udzielić pomocy osobie będącej we wstrząsie	Uczeń: - potrafi samodzielnie stworzyć bezpieczeństwo w miejscu zdarzenia i wezwać pomoc; - uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych; - potrafi samodzielnie udzielić pierwszej pomocy osobie poszkodowanej bez udziału świadka zdarzenia; - potrafi udzielić pomocy osobom ze swojego otoczenia w momencie utraty przytomności; - potrafi samodzielnie dokonać przerzutu z brzucha na plecy; - potrafi szybko rozpoznać uraz i podejmuje się szybkiej akcji ratunkowej w sytuacji zagrożenia życia; - potrafi udzielić pomocy osobie mającej obrażenia klatki piersiowej i jamy brzusznej; - w razie pojawienia się krwotoku, wie jak ma postępować;

- unika narażania własnego zdrowia na niebezpieczeństwo.	scharakteryzować rodzaje krwotoków; - wie, jakie są objawy wstrząsu pourazowego; - umie wymienić przyczyny wstrząsu pourazowego; - potrafi wymienić przyczyny złamań i uszkodzeń stawów; - potrafi wymienić przyczyny oparzeń; - potrafi wyjaśnić, jak bezpiecznie dotrzeć do poszkodowanego; - umie zbadać czynności życiowe u osoby poszkodowanej.	z ranami kończyn; - wie, jak należy posługiwać się chustą trójkątną w przypadku opatrywania ran kończyn; - stosuje właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany; - umie wyjaśnić dlaczego duże krwotoki i wstrząs pourazowy zagrażają życiu; - wie, jakie mogą być konsekwencje nadmiernej utraty krwi z organizmu; - potrafi wyjaśnić, dlaczego duże krwotoki i wstrząs pourazowy zagrażają życiu; - potrafi wymienić czynności jakie należy wykonać podczas udzielania pomocy osobie poszkodowanej będącej we wstrząsie; - potrafi wymienić i krótko scharakteryzować rodzaje złamań i uszkodzeń stawów; - potrafi opisać objawy oparzeń; - umie poprawnie ocenić rozległość oparzeń; - charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych, - omawia zasady postępowania przy oparzeniu termicznym - zna zasady gaszenia odzieży palącej się na człowieku; - omawia podstawowe zasady transportowania poszkodowanych; - zna zasady ewakuacji	pourazowym; - potrafi przeciwdziałać rozwojowi wstrząsu; - rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i stosuje zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku; - potrafi udzielić pierwszej pomocy w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń - stosuje unieruchomienie obłożeniowe; - charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych - charakteryzuje rodzaje zagrożeń towarzyszących rozległym oparzeniom; - potrafi udzielić pierwszej pomocy w przypadku oparzenia; - zna i wyjaśnia zasady gaszenia odzieży palącej się na człowieku; - potrafi udzielić odpowiedniej pomocy osobom poszkodowanym; - opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED); - wykazuje wpływ zastosowania AED na zwiększenie skuteczności akcji resuscytacyjnej; - wymienia oznaki nagłego zatrzymania krążenia; - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia;	- układa poszkodowanego w odpowiedniej pozycji w zależności od umiejscowienia urazu; - potrafi udzielić pierwszej pomocy w przypadku urazów miednicy i kręgosłupa u poszkodowanego; - przeciwdziała rozwojowi wstrząsu; - stosuje zasady zabezpieczenia miejsca wypadku; - planuje zakres pierwszej pomocy w wypadku drogowym (w zależności od sytuacji); - wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia; - dowodzi konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego; - wyjaśnia rolę układu nerwowego, krwionośnego i oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych; - uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrzepienia lub zadławienia; - samodzielnie i dokładnie wykonuje opatrunek głowy, uda; - ocenia zachowanie się
---	--	--	--	--

		poszkodowanych z zagrożonego terenu; - podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy.	- rozpoznaje potencjalne źródła zagrożeń w kontakcie z poszkodowanym.	świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku; - uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych; - wymienia sposoby zapobiegania urazom.
2. Działania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń				
Uczeń: - wie w jakim celu stosuje się system alarmowy; - podaje definicję pożaru; - umie podać definicję powodzi; - potrafi podać definicję ewakuacji, stanu ostrzegawczego i stanu alarmowego; - potrafi wyjaśnić definicję bezpieczeństwa, zagrożenia, paniki; - wskazuje drogi ewakuacyjne w szkole.	Uczeń: - umie wymienić urządzenia alarmowe; - wymienia zagrożenia występujące podczas pożaru - umie wymienić typy powodzi występujących w Polsce; - wie, w jakim celu wyznaczane są punkty organizacyjne; - potrafi wymienić rodzaje punktów organizacyjnych; - potrafi wymienić przyczyny wypadków i katastrof komunikacyjnych, wybuchów; - omawia znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie powodziowym.	Uczeń: - potrafi omówić rodzaje alarmów, sposoby ich ogłaszania i odwoływania; - umie opisać jakie informacje powinny się znajdować w komunikacie ostrzegawczym; - potrafi wymienić najczęstsze przyczyny powstawania pożarów; - wie, w jaki sposób zapobiegać pożarom; - zna zasady gaszenia odzieży palącej się na człowieku; - wie, w jaki sposób przeciwdziałać panice; - potrafi omówić rodzaje zagrożeń powodziowych; - umie wymienić przyczyny powodzi; - wie, jakie czynności należy podjąć przed przystąpieniem do ewakuacji; - potrafi omówić przyczyny wypadków i katastrof komunikacyjnych, wybuchów.	Uczeń: - potrafi scharakteryzować zasady postępowania w razie zagrożenia; - charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu i odwołaniu alarmu; - omawia sposób postępowania w czasie pożaru; - zna i wyjaśnia zasady gaszenia odzieży palącej się na człowieku; - wskazuje w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru i uzasadnia swój wybór; - umie wymienić i opisać sposoby zapobiegania powodziom; - potrafi wymienić czynności postępowania po opadnięciu wód powodziowych; - opisuje zasady zaopatrzenia w wodę i żywność; - wymienia i omawia zasady	Uczeń: - zna i stosuje się do zasad postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole; - omawia akcje ewakuacyjną z rejonów objętych pożarem; - wie, jak się zachować podczas powodzi; - omawia zasady ewakuacji zwierząt z terenów zagrożonych; - potrafi zaplanować ewakuację rodziny na wypadek klęski żywiołowej; - uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów; - uzasadnia przydatność znajomości sygnałów alarmowych; - uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice; - uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych,

			zachowania się w czasie zagrożeń (wypadków, katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych).	organizujących ewakuację; - opisuje i uzasadnia zasady zachowania się podczas skażenia chemicznego, ataku bombowego, prowadzonych działań antyterrorystycznych.
3. Bezpieczeństwo państwa				
Uczeń: - podaje definicję Bezpieczeństwa; - orientuje się w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski; - potrafi podać definicję: cyberprzestrzeni, cyberbezpieczeństwa, cyberataku, cyberprzestępczości.	Uczeń: - wyjaśnia co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”, „bezpieczny obywatel”; - wymienia czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo Polski; - potrafi wymienić główne cechy cyberprzestrzeni.	Uczeń: - wymienia obszary bezpieczeństwa Międzynarodowego; - omawia rolę Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa; - przedstawia sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy.	Uczeń: - określa istotę problemu Bezpieczeństwa; - omawia filary współczesnego bezpieczeństwa Polski; - wymienia uzbrojenie Sił Zbrojnych RP; - przedstawia rolę i miejsce cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa.	Uczeń: - podejmuje dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa; - omawia rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski; - samodzielnie opisuje strukturę organizacyjną Sił Zbrojnych RP; - dobiera i tworzy umiarkowane wypowiedzi dotyczące cyberbezpieczeństwa państwa.
4. Kształtowanie postaw obronnych				
Uczeń: - wskazuje kierunki świata za pomocą: Słońca, Słońca i zegarka; - wyjaśnia zasady orientowania się w terenie za pomocą mapy; - rozróżnia kategorie broni strzeleckiej; - opisuje zasady zachowania się na strzelnicy przy posługiwaniu się bronią; - wymienia okresy zjawiska strzału; - przyjmuje postawy	Uczeń: - wyjaśnia zasady orientowania się w terenie; - wskazuje różnice między mapą a planem; - posługuje się planem - wymienia podstawowe części składowe broni strzeleckiej; - wyjaśnia od czego zależy siła odrzutu; - potrafi wskazać umiejscowienie muszki i szczerbinki w przyrządach celowniczych.	Uczeń: - orientuje się w terenie na podstawie cech przedmiotów terenowych; - potrafi omówić sposób posługiwania się kompasem w wyznaczaniu kierunków świata; - potrafi wymienić rodzaje znaków kartograficznych - rozróżnia znaki topograficzne; - czyta mapę topograficzną; - opisuje poszczególne części składowe broni strzeleckiej; - opisuje podstawowe czynniki	Uczeń: - wskazuje kierunki świata za pomocą Gwiazdy Polarnej i faz księżyca; - orientuje się w terenie za pomocą mapy; - potrafi opisać sposób orientacji mapy geometrycznie i magnetycznie; - uzasadnia konieczność dokonywania przeglądu, czyszczenia i konserwacji broni strzeleckiej; - charakteryzuje poszczególne okresy zjawiska strzału;	Uczeń: - potrafi scharakteryzować sposób posługiwania się busolą i GPS (wskazać kierunki świata); - umie porównać mapę z terenem; - określa swoje miejsce na mapie; - wyjaśnia zasadność stosowania środków ostrożności przy posługiwaniu się bronią; - opisuje poszczególne

strzeleckie: leżącą, klęczącą, stojącą.		warunkujące tor pocisku; - wie, jak powinno wyglądać poprawne zgranie przyrządów celowniczych.	- potrafi opisać jak prawidłowo należy ściągnąć język spustowy; - potrafi opisać przebieg procesu strzelania.	elementy toru pocisku; - opisuje warunki wpływające na celność strzelania; - wskazuje błędy popełniane przez strzelającego oraz sposób ich poprawy.
---	--	---	--	---

Uwaga dotycząca oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu.

Uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności koniecznych do uzyskania pozytywnej oceny z edukacji dla bezpieczeństwa otrzymuje ocenę niedostateczną.